Форма № 4

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(повне найменування заклади вищої освіти)

Кафедра Підприємництва,торгівлі та біржової діяльності
(назва кафедри, яка відповідає за дисципліну)

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Ректор (перший проректор)
_____
"25" 09 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 10 «Обгрунтування господарських рішень»
(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 073 «Менеджмент»
(код і назва спеціальності)

Освітній ступінь: бакалавр

освітня програма (спеціалізація) "Менеджмент в будівництві"
(назва спеціалізації)

інститут, факультет Фізико-технічний інститут, факультет будівництва, архітектури та дизайну
(назва інституту, факультету)

мова навчання українська

Запоріжжя – 2020 рік

2

Робоча програма з дисципліни
«Обґрунтування господарських рішень» для
(назва навчальної дисципліни)
студентів спеціальності 073 «Менеджмент», освітня програма
«Менеджмент в будівництві»

«23» 09 2020 рік. 16 с.

Розробник: Севастьянов Р.В., канд. екон. наук, доцент кафедри ПТБД
(вказати авторів,їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Протокол від "23" 09 2020 року № 3

Завідувач кафедри Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

(підпис) (А.М. Ткаченко)
(прізвище та ініціали)

"23" 09 2020 року

Схвалено науково-методичною комісією НУ "Запорізька політехніка»
факультету будівництва, архітектури та дизайну

Протокол від "24" 09 2020 року № 2

"24" 09 2020 року Голова (В.О. Савченко)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (напрям підготовки), освітній ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td>Галузь знань
<u>07 «Управління та адміністрування»</u>
(шифр і назва)</td><td colspan="2">вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td rowspan="5">Спеціальність (освітня програма, спеціалізація)

<u>073 «Менеджмент»</u>

<u>Освітньо-професійна програма «Менеджмент в будівництві»</u>
(код і назва)</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>4-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання __-_____
(назва)</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 90</td><td>7-й</td><td>7-й</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td rowspan="9">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 3,2
самостійної роботи студента – 3,2</td><td rowspan="9">Освітній ступінь:
<u>бакалавр</u></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>8 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>15 год.</td><td>2 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Інші</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>45 год.</td><td>80 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 100 % / –

для заочної форми навчання – 8 % / –

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Обгрунтування господарських рішень» є ознайомлення студентів з технологією прийняття рішень, основами сучасної економічної ризикології та на основі набутої систематизованої інформації формування комплексної системи знань та практичних навичок щодо обґрунтування господарських рішень із різним ступенем невизначеності та ризику.

Завдання „Обгрунтування господарських рішень" як навчальної дисципліни – сформувати у студентів розуміння таких положень:

- вивчення основних економічних понять й категорій обґрунтування господарських рішень та оцінки підприємницьких ризиків;
- ознайомлення з сучасними методами й моделями розробки, обґрунтування та прийняття господарських рішень;
- вивчення основних принципів та підходів до обґрунтування господарських рішень в умовах невизначеності та ризику;
- ознайомлення з методичними основами кількісного та якісного аналізу підприємницьких ризиків;
- вивчення теоретичних аспектів ризик-менеджменту та напрямів регулювання підприємницьких ризиків;
- сприяння набуттю практичних навичок розробки, наукового обґрунтування та прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати

- інтегральну компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук;
- Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної

діяльності.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

- Спеціальні компетентності:

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту;

СК8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

очікувані програмні результати:

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень

ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи

ПРН 10. Показувати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації

ПРН. 16 Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ

Тема 1. СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ

Поняття господарських рішень та їх характерні ознаки. Класифікація господарських рішень. Способи формалізації та реалізації господарських рішень.

Тема 2. ТЕХНОЛОГІЯ РОЗРОБКИ ТА ПРИЙНЯТТЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ

Технологія прийняття господарських рішень. Загальна характеристика процесу прийняття рішень. Етапи процесу прийняття рішень. Характер та умови прийняття рішень. Закони та закономірності, що впливають на прийняття рішень.

Тема 3. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРИЙНЯТТЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ

Методологія прийняття рішень. Системний підхід у прийнятті господарських рішень. Моделі процесу прийняття господарських рішень. Методи обґрунтування й прийняття господарських рішень.

Тема 4. ПРОГНОЗУВАННЯ ТА АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ

Загальна характеристика процесу прогнозування господарських рішень. Значення та класифікація прогнозів. Методи та прийоми прогнозування господарських рішень. Економічний аналіз та його роль у прийнятті рішень.

Методи аналізу господарських рішень.

Тема 5. ОБҐРУНТУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ ТА ОЦІНКА ЇХ ЕФЕКТИВНОСТІ

Параметри та умови забезпечення якості господарських рішень. Оцінка якості прийнятих рішень. Ефективність господарських рішень: поняття та види. Принципи та критерії оцінки ефективності господарських рішень. Методи оцінки ефективності господарських рішень.

Змістовий модуль 2. РИЗИКИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПРИЙНЯТТЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ

Тема 6. РЕАЛІЗАЦІЯ РІШЕНЬ ЩОДО ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Загальна характеристика процесу реалізації рішень. Контроль при реалізації господарських рішень.

Тема 7. ОБҐРУНТУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ. Невизначеність: поняття та причини виникнення. Види невизначеності. Рівні невизначеності. Способи обліку невизначеності. Методи та критерії прийняття обґрунтованих рішень в умовах невизначеності. Теорія корисності в системі процесів прийняття рішень.

Тема 8. ПІДПРИЄМНИЦЬКІ РИЗИКИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПРИЙНЯТТЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ**.**

Загальна характеристика ризику як економічної категорії. Основні властивості та функції ризику. Загальні принципи класифікації ризиків. Принципи прийняття господарських рішень в умовах ризику. Критерії прийняття обґрунтованих рішень в умовах ризику.

Тема 9. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ РИЗИКІВ В БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ.

Аналіз ризиків у будівельній галузі: види та його складові. Зони та рівні ризику. Методи оцінки підприємницьких ризиків.

Тема 10. ОБҐРУНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ТА ФІНАНСОВИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ РИЗИКУ

Сутність інвестиційних та фінансових рішення. Критерії обґрунтування рішень щодо реального інвестування. Методи обґрунтування величини дисконтної ставки. Врахування ризику під час прийняття інвестиційних рішень. Економічна сутність та класифікація фінансових ризиків. Врахування фактору ризику у фінансових рішеннях. Формування інвестиційного портфелю.

Тема 11 ОСНОВИ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ

Поняття та функції ризик-менеджменту. Організація процесу управління ризиками на підприємстві. Напрями та методи регулювання та зниження ступеню ризику. Основні положення та принципи ефективного управління ризиками.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інші	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
1. Змістовий модуль 1. ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ												
Тема 1. Сутнісна характеристика господарських рішень	9	2	2	-	-	5	9	2	-	-	-	7
Тема 2. Технологія розробки та прийняття господарських рішень	9	4	2	-	-	3	9	-	-	-	-	9
Тема 3.Методологічні основи прийняття господарських рішень	9	2	2	-	-	5	9	-	-	-	-	9
Тема 4. Прогнозування та аналіз господарських рішень	9	2	-	-	-	7	9	-	-			9
Тема 5. Обґрунтування господарських рішень та оцінка їх ефективності	9	4	2	-	-	3	9	2	2			5
Разом за змістовим модулем 1.	45	14	8	-	-	23	45	4	2	-	-	39
Змістовий модуль 2. РИЗИКИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПРИЙНЯТТЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ												
Тема 6. Реалізація рішень щодо господарської діяльності	7	2	-	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 7. Обґрунтування господарських рішень в умовах невизначеності	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8

Тема 8. Підприємницькі ризики та їх вплив на прийняття господарських рішень	7	4	2	-	-	1	7	2	-	-	-	5
Тема 9. Аналіз та оцінка підприємницьких ризиків в будівельній галузі	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 10. Обґрунтування інвестиційних та фінансових рішень в умовах ризику	7	4	1	-	-	2	7	2	-			5
Тема 11 Основи ризик-менеджменту	8	2	-	-	-	6	8	-	-			8
Разом за змістовим модулем 2.	45	16	7	-	-	22	45	4	-	-	-	41
Разом	90	30	15	-	-	45	90	8	2	-	-	80

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-
2	-	-

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денне/заочне	
1	Сутнісна характеристика господарських рішень	2	-
2	Технологія розробки та прийняття господарських рішень	2	-
3	Методологічні основи прийняття господарських рішень	2	-
4	Прогнозування та аналіз господарських рішень	-	-
5	Обґрунтування господарських рішень та оцінка їх ефективності	2	2
6	Реалізація рішень щодо господарської діяльності	-	-
7	Обґрунтування господарських рішень в умовах невизначеності	2	-
8	Підприємницькі ризики та їх вплив на прийняття господарських рішень	2	-
9	Аналіз та оцінка підприємницьких ризиків в будівельній галузі	2	-
10	Обґрунтування інвестиційних та фінансових рішень в умовах ризику	1	-
11	Основи ризик-менеджменту	-	-
			-

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	-	-
2	-	-

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денне	Кількість годин заочне
1	Сутнісна характеристика господарських рішень	5	7
2	Технологія розробки та прийняття господарських рішень	3	9
3	Методологічні основи прийняття господарських рішень	5	9
4	Прогнозування та аналіз господарських рішень	7	9
5	Обґрунтування господарських рішень та оцінка їх ефективності	3	5
6	Реалізація рішень щодо господарської діяльності	5	7
7	Обґрунтування господарських рішень в умовах невизначеності	4	8
8	Підприємницькі ризики та їх вплив на прийняття господарських рішень	1	5
9	Аналіз та оцінка підприємницьких ризиків в будівельній галузі	4	8
10	Обґрунтування інвестиційних та фінансових рішень в умовах ризику	2	5
11	Основи ризик-менеджменту	6	8

8. Індивідуальні завдання

Для заочної форми навчання – виконання контрольної роботи

9. Методи навчання

Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи навчання:

– розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;

– пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;

– бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;

– ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (рисунки, схеми, графіки);

– практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;

– аналітичний метод – мисленого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;

– індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;

– дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;

– проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків»:

– навчальні заняття;

– самостійна робота студентів;

– робота в наукових бібліотеках та мережі Інтернет;

– контрольні заходи.

Види навчальної роботи студентів:

– лекція;

– практичні заняття;

– консультація;

– виконання контрольної роботи (для заочної форми навчання);

– залік.

10. Методи контролю

Для студентів денної форми навчання: усне опитування на практичних заняттях, аудиторне розв'язання задач, тестування.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Системи теоретичних і практичних знань щодо сучасних поглядів на технології прийняття рішень, основ сучасної економічної ризикології та на основі набутої

систематизованої інформації формування комплексної системи знань та практичних навичок щодо обґрунтування господарських рішень із різним ступенем невизначеності та ризику. Навички щодо обрання та використання відповідних методів, інструментарію для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур. Навички щодо бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

12. Політика курсу та критерії оцінювання

Політика курсу

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- самостійна робота включає в себе самостійне опрацювання питань, що стосуються тем лекційних занять, які не викладені під час занять або ж були розглянуті коротко, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання практичних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу;
- індивідуальну роботу студент виконує самостійно, відповідно до методичних вказівок та визначених викладачем завдань і термінів;
- ліквідація заборгованості відбувається під час проведення консультацій з дисципліни за графіком визначеним викладачем;
- здобувачі вищої освіти мають право отримати оцінку за екзамен автоматично – у випадку, якщо впродовж семестру набрали від 60-100 балів;
- здобувачі вищої освіти, після завершення аудиторних занять, мають право підвищити свою оцінку лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

Політика щодо академічної доброчесності:

- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). За використання телефонів і комп’ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент отримує 0 балів і зобов’язаний повторно складати контрольну роботу чи іспит;
- під час роботи над завданнями, у випадку користування інтернет-ресурсами та іншими джерелами інформації, студент зобов’язаний зазначити відповідне джерело;
- усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%;
- у разі виявлення факту текстових запозичень більше 30% студент отримує за завдання 0 балів і має повторно виконати завдання.

Політика щодо відвідування:

- відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять) є обов’язковим компонентом навчання;
- з об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись у дистанційному режимі. За погодженням із керівником курсу студент може презентувати виконані завдання під час консультацій;
- студент зобов’язаний дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Політика щодо якості набутих знань та компетентностей:

згідно з п. 4.2.2 Положення про систему забезпечення Національним університетом «Запорізька політехніка» якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості) зі змінами (згідно з рішення вченої ради університету протокол № 1/21 від 27.08.2021 р.) оцінка якості набутих здобувачем вищої освіти знань та компетентностей здійснюється за результатами контрольних заходів, які включають вхідний, поточний, рубіжний (модульний), підсумковий контроль, а також ректорські контрольні роботи.

Вхідний контроль проводиться на початку вивчення нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс. Контроль проводиться на першому занятті за завданнями, які відповідають програмі попередньої(-іх) дисципліни. Результати контролю аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах спільно з викладачами, які проводять заняття із забезпечувальної дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотнього зв'язку між викладачами та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Результати поточного контролю використовується викладачем для коригування методів і засобів навчання та студентами для подальшого планування самостійної роботи. Поточний контроль може проводитися у формі усного чи письмового опитування або експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях тощо, за результатами якого студент допускається до виконання контрольної роботи, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінювання рівня знань визначаються відповідною кафедрою. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією при проведенні заліку і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової екзаменаційної оцінки з певної дисципліни.

Рубіжний (модульний) контроль - це контроль знань студентів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Цей

контроль може бути модульним і проводитись у формі контрольної роботи, тестування, виконання розрахункового завдання, курсового проекту (роботи) тощо. Форма контрольного заходу і критерії оцінювання під час рубіжного контролю визначається кафедрою і відображаються у навчальній програмі дисципліни. За підсумками першого та подальшого рубіжного (модульного) контролю викладач може сформувати підсумкову оцінку знань студентів і оголосити її до початку екзаменаційної сесії. Під час екзаменаційної сесії студенти, які не згодні з оцінкою за підсумками рубіжного контролю, складають екзамен. Модульний контроль є необхідним елементом рейтингової технології освітнього процесу.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формах семестрового екзамену або заліку (диференційованого заліку) в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом студента.

Оцінювання проводиться за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи:

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ (протягом кожного з модулів)	*Робота на лекціях:* - присутність на лекційних заняттях; - участь в експрес-опитуванні (тестуванні); - участь у навчальній дискусії.	до 10 балів за модуль
	Робота на практичних заняттях: - присутність на заняттях; - доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни; - усне опитування, тестування, вирішення практичних завдань, розв'язок задач; - участь у навчальній дискусії, - обговоренні ситуаційного завдання.	до 90 балів за модуль
РУБІЖНИЙ (МОДУЛЬНИЙ) КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимальна оцінка – 100 балів
	Модульний контроль № 2	Максимальна оцінка – 100 балів

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ екзамен	Екзамен включає 2 теоретичні питання, кожне з яких оцінюється до 25 балів та практичне завдання, що оцінюється до 50 балів. Залік проходить у формі співбесіди.	Критерії оцінювання зазначено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ECTS»

За роботу на лекційних та практичних заняттях бали розподіляються таким чином:

Бали	**Критерії оцінювання**	**Рівень компетентності**	**Оцінка**
90-100	Здобувач вищої освіти демонструє: - творчий підхід до засвоєного матеріалу, повноту і правильність виконання завдання; - вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях; - глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень; - чітке, послідовне викладення відповіді; - вміння пов’язати теорію і практику; - бере активну участь у науковій роботі (конференції, круглі столи, наукові семінари, публікація статей).	**Високий** Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей з відповідними програмними результатами з дисципліни	**Відмінно (А)**
85-89	Здобувач вищої освіти демонструє: - глибоке знання матеріалу, повноту і правильність виконання завдання, проте мають місце деякі непринципові помилки чи помилки несуттєвого характеру; - переважання логічних підходів у відповідях на питання;	**Достатній** Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей з відповідними програмними результатами з дисципліни, однак під час відповідей припустився незначних неточностей.	**Добре (В)**

	- вміння пов'язати теорію з практикою		
75-84	Здобувач вищої освіти демонструє: - належне володіння матеріалом та вміння його застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності (при цьому помилки у відповідях/ розв'язках/ розрахунках не є системними; - переважання логічних підходів у відповідях на питання, проте на додаткові питання з теоретичних положень та практичних завдань відповідь нечітка і неповна; - не завжди має місце чітке прогнозування подій від пропонованих рішень ситуацій; - вміння пов'язати теорію і практику	**Достатній** Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей та відповідних програмних результатів з дисципліни, однак на додаткові питання з теоретичних положень та практичних завдань відповідь не чітка та не повна.	**Добре (C)**
70-74	Здобувач вищої освіти демонструє: - репродуктивний підхід до засвоювання матеріалу; - недостатню повноту знань при викладенні матеріалу; - засвоєння теоретичного матеріалу, передбаченого програмою дисципліни; - допущення значної кількості неточностей і грубих помилок при вирішенні практичних завдань, які здатний усунути після зауваження викладача; - порушення логічної	**Середній** Здобувач вищої освіти частково набув фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни та забезпечує достатній рівень відтворення та застосування основних положень дисципліни	**Задовільно (D)**

	послідовності при викладенні матеріалу; - вміння пов'язувати питання теорії і практики		
60-69	Здобувач вищої освіти демонструє: - репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу; - недостатню повноту викладення матеріалу; - поверхневі знання основного матеріалу; - наявність значної кількості неточностей у викладі матеріалу; - порушення логічної послідовності при викладі матеріалу; - вміння пов'язувати питання теорії і практики	**Середній** Здобувач вищої освіти частково набув фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни і має мінімально допустимий рівень знань з усіх складових навчальної програми дисципліни.	**Задовільно (Е)**
35-59	Здобувач вищої освіти демонструє: - відсутність знань з більшої частини матеріалу, слабке засвоєння принципових положень курсу; - наявність грубих, принципових помилок при виконанні отриманих завдань; - відповіді неправильні зі значною кількістю суттєвих помилок; - пасивне опрацювання матеріалу з дисципліни.	**Низький** Здобувач вищої освіти набув окремих фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни але не забезпечує практичної реалізації завдань, що формуються при вивченні курсу	**Незадовільно з можливістю повторного складання (FX)**
1-34	Здобувач вищої освіти демонструє: - повне не виконання вимог робочої програми з вивчення курсу; - наявність грубих, принципових помилок при виконанні отриманих завдань; - неграмотне і неправильне викладення відповідей;	**Незадовільний** Здобувач вищої освіти не набув фахових компетентностей і не здатний до самостійного вирішення завдань, які окреслює дисципліна.	**Незадовільно з повторним вивченням / (F**

	- пасивне опрацювання матеріалу з дисципліни.		

За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не отримав мінімальної кількості балів за поточним контролем з окремих змістових модулів, або не згодний з оцінкою, він може під час рубіжного контролю може написати модульну контрольну роботу.

Оцінювання рубіжного контролю здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою. Розподіл балів за модулями відбувається таким чином:

- модуль №1 – 100 балів;
- модуль №2 – 100 балів.

Модульна контрольна робота складається з двох теоретичних питань та практичного завдання.

Шкала оцінювання завдань модульної контрольної роботи

Вид завдання	Бали	Критерії оцінки
Теоретичні питання : 2 питання по 25 балів максимум за кожне	20-25 балів	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом в повному обсязі, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання. Відповідь на питання сформульовано в термінах дисципліни, викладено науковою мовою, демонструє авторську позицію здобувача вищої освіти.
	15-19 балів	Здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, самостійно викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
	9-14 балів	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
	5-8 балів	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст питання під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
	0-4 балів	Здобувач вищої освіти: - не володіє навчальним матеріалом;

		- не в змозі його викласти; - не розуміє змісту теоретичних питань
Практичне завдання (максимум 50 балів)	40-50	Здобувач вищої освіти дав повну вичерпну відповідь, яка складається з: - правильного вибору алгоритму вирішення завдання; - правильного арифметичного результату; - доцільного і логічного пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - ґрунтовних висновків. При виконанні завдання допускається не більше 1-2 несуттєвих помилок або описок.
	30-39	Загалом здобувач вищої освіти дав повну відповідь, яка складається з: - правильного вибору алгоритму вирішення завдання; - правильного арифметичного результату (або не більше 3-4 несуттєвих помилок); - пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - висновків. Загалом завдання повинно бути виконано не менш ніж на 75%.
	18-29	Відповідь здобувача вищої освіти: - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - містить грубі помилки у розрахунках/має неправильно визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним) або не має пояснень та висновків; Загалом завдання виконано менш ніж на 75%.
	10-17	Здобувач вищої освіти розуміє суть завдання, але його відповідь: - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - містить грубі помилки у розрахунках/має неправильно визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним); - не має пояснень та висновків; - містить не більше 30% виконаного завдання.
	0-9	Здобувач вищої освіти: - не розуміє завдання; - не в змозі його виконати; - виконав завдання повністю неправильно

		- виконав менш ніж 20% завдання.

Результати поточного та модульного контролю узагальнюються таким чином:

Змістовий модуль №1 (Т1, Т2, Т3, Т4)	**Змістовий модуль № 2** (Т5, Т6, Т7)	**Визначення остаточної оцінки (максимум 100 балів)**
Поточний контроль (ПК 1)	Поточний контроль (ПК 2)	ПК = (ПК 1 + ПК 2)/2
Рубіжний (модульний) контроль (РМК 1)	Рубіжний (модульний) контроль (РМК 2)	РМК = (РМК 1+ РМК 2) /2
Підсумок		(ПК + РМК) / 2

Якщо здобувач вищої освіти не отримав достатньої кількості балів за поточними результатами та результатами модульного контролю, екзамен виставляється за результатами оцінювання за шкалою ЄКТС відповідей (в усній або письмовій формі) на контрольні питання екзамену та виконання практичного завдання. Контрольні питання до екзамену здобувачі вищої освіти розміщено в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: https://moodle.zp.edu.ua. Структура екзаменаційного білета відповідає структурі модульної контрольної роботи та оцінюється за аналогічними критеріями.

Залік

Поточне тестування та самостійна робота											Сума балів за залік
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						100
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	
20	20	20	20	20	16	17	17	16	17	17	

Т1, Т2 ... Т11 – теми змістових модулів.

Таким чином, остаточна оцінка за курс для здобувачів вищої освіти *денного відділення* розраховується за одним з таких варіантів:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи),	для заліку

		практики	
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
85-89	**B**	добре	
75-84	**C**		
70-74	**D**	задовільно	
60-69	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

До екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочного відділення* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи. Зміст завдань контрольної роботи розміщено в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: https://moodle.zp.edu.ua та у методичних вказівках до виконання контрольної роботи з дисципліни.

За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не виконав, або не зміг захистити контрольну роботу, або не згоден з оцінкою, він складає екзамен з дисципліни. Структура екзаменаційного білета відповідає структурі модульної контрольної роботи (два контрольні питання, що виконуються в устній або письмовій формі, та практичне завдання) та оцінюється за аналогічними критеріями. Контрольні питання до екзамена здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: https://moodle.zp.edu.ua. До екзаменаційної відомості заносяться результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

13. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків» [Електронний ресурс] / Укладач Р.В. Севастьянов. – Запоріжжя, 2021.

2. Методичні вказівки для виконання контрольних робіт з дисципліни «Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків» [Електронний ресурс] / Укладач Р.В. Севастьянов. – Запоріжжя, 2021.

14. Рекомендована література

Базова

1. Обгрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків : навч. посіб / О. М. Полінкевич, І. Г. Волинець. – Луцьк : Вежа Друк, 2018. – 336 с. Режим доступу: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/15846/1/Polinkevych_Volynets_OGROR2018.pdf

2. Стешенко О. Д. Ризикологія: Навч. посібник. – Харків: УкрДУЗТ, 2019. – 180 с. Режим доступу: http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2224/1/%D0%9D%D0%9F.pdf

3. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / [Ю.Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.] ; за ред. Ю. Є. Петруні. – [4-те вид., переробл. і доп.]. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 276 с.

4. Рогач С.М., Герасимчук Н.А., Мірзоєва Т.В., Томашевська О.А. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків. Київ. ЦП «Компринт», 2016. 406 с.

5. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків : навчальний посібник (вид. 2-ге) / Герасимчук Н.А., Мірзоєва Т.В., Томашевська О.А. К.: ЦП Компрінт, 2019. 596 с.

6. Лук’янова В.В. Економічний ризик: Навчальний посібник / В.В. Лук’янова, Т.В. Головач. К.: Академ. видав, 2017. 464 с.

7. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків : навч. посіб. / Т. С. Клебанова, О. В. Мілов, С. В. Мілевський та ін. Х. : Вид. ХНЕУ, 2018. 262 с.

Додаткова

1. Обидєннова Т. С. Методи прийняття управлінських рішень в умовах розроблення, впровадження та функціонування системи менеджменту інформаційної безпеки / Т. С. Обидєннова, О. О. Гусаров, О. Ю. Антипцева // Проблеми системного підходу в економіці. - 2019. - Вип. 2(1). - С. 153-157. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2019_2%281%29__25

2. Овдіюк О. М. Управлінські рішення в технології менеджменту підприємств. *Ефективна економіка*. 2019. № 6. – URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7120 (дата звернення: 27.05.2021).

3. Воронкова А. Е. Управлінські рішення у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства: організаційний аспект: монографія / А. Е. Воронкова ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. Х.: ВД "ІНЖЕК", 2018. 511 с.

4. Вітлінський В. В. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком: [навч. посібник для самостійного вивчення дисципліни] / В.В. Вітлінський, П.І. Верченко. К.: КНЕУ, 2015. 292 с.

5. Крекотун С. А. Обґрунтування господарських рішень у малому бізнесі / С. А. Крекотун // Економіка розвитку. 2018. № 3 (63). С. 28-31.

6. Лук’янова В.В. Економічний ризик : [навч. посіб.] / В. В. Лук'янова, Т. В. Головач. Київ: Академвидав, 2017. 462 с.

Інформаційні ресурси:

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text

2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text

3. Регіони України: статистичний щорічник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/Arch_reg.htm

4. Сірік І. П. Методичні підходи до обґрунтування управлінських рішень [Електронний ресурс] / І. П. Сірік // Ефективна економіка. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=623

6. Статистична звітність емітентів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.smida.gov.ua/db/emitent.

7. Экономика и управление на предприятиях : научно-образовательный портал. – Режим доступа : www.eup.ru.

7. Офіційний сайт Національного банку України - [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.bank.gov.ua